

CONFLICTE D'INTERESSOS

Instruccions sobre com previndre i com
procedir en supòsits de conflicte d'interessos

Generalitat Valenciana

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

INSTRUCCIONS DE LA SOTSSECRETARIA DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT PER LA QUAL S'ESTABLEIXEN LES MESURES PER A PREVINDRE SITUACIONS DE CONFLICTE D'INTERESSOS I ES REGULA EL PROCEDIMENT A SEGUIR

L'article 61 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió, regula el conflicte d'interessos.

No obstant això, l'esmentat article només fa referència a l'adopció de mesures oportunes per a evitar les situacions de conflicte d'interessos i fer-los front, sense regular de manera exhaustiva el conflicte d'interessos i la forma en què s'ha de tractar.

Per tot això, i en desplegament de l'apartat 2.3 i 6 del Pla de mesures antifrau per a la gestió dels fons Next Generation EU de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, la Sotssecretaria d'aquesta conselleria dicta les següents Instruccions:

1. DEFINICIÓ I ÀMBIT D'APLICACIÓ DE SITUACIONS DE CONFLICTE D'INTERÉS

1.1 DEFINICIÓ

Segons l'Organització de Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), el concepte de conflicte d'interessos es defineix com “un conflicte entre el deure i els interessos privats d'un empleat públic quan l'empleat té a títol particular interessos que podrien influir indegudament en la forma correcta d'exercici de les seues funcions i responsabilitats oficials”.

L'article 61 del Reglament sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament núm. 2018/1046) proporciona una definició de conflicte d'interessos per als fins de la despesa i de la gestió del pressupost de la UE. En aquest es recull el següent:

«1. Els agents financers conforme al capítol 4 del present títol, i altres persones, incloent-hi les autoritats nacionals de qualsevol rang, que participen en l'execució del pressupost de manera directa, indirecta i compartida en la gestió, incloent-hi els actes preparatoris al respecte, l'auditoria o el control, no adoptaran cap mesura que pugua implicar un conflicte entre els seus propis interessos i els de la Unió. Adoptaran així mateix les mesures oportunes per a evitar un conflicte d'interessos en les funcions que estiguen sota la seua responsabilitat i per a afrontar situacions que puguen ser percebudes objectivament com a conflictes d'interessos.

2. Quan hi haja el risc d'un conflicte d'interessos que implique un membre del personal d'una autoritat nacional, la persona en qüestió remetrà l'assumpte al seu superior jeràrquic. Quan es tracte de personal al qual s'aplica l'Estatut, la persona en qüestió remetrà l'assumpte a l'ordenador corresponent per delegació. El superior jeràrquic corresponent o l'ordenador per delegació confirmarà per escrit si es considera que hi ha un conflicte d'interessos. Quan es considere que

existeix un conflicte d'interessos, l'autoritat facultada per a procedir als nomenaments o l'autoritat nacional pertinent vetlarà perquè la persona de què es tracte cesse tota activitat en aquest assumpte. L'ordenador per delegació que corresponga o l'autoritat nacional pertinent vetlarà perquè s'adopti qualsevol mesura addicional de conformitat amb el dret aplicable.

3. A l'efecte de l'apartat 1, hi ha conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones a què es refereix l'apartat 1 es veja compromés per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interés econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interés personal».

A més, l'article 24 de la Directiva 2014/24/UE sobre contractació pública assenyala que:

«El concepte de conflicte d'interessos comprendrà almenys qualsevol situació en la qual els membres del personal del poder adjudicador, o d'un proveïdor de serveis de contractació que actue en nom del poder adjudicador, que participen en el desenvolupament del procediment de contractació o puguen influir en el resultat d'aquest procediment tinguen, directament o indirectament, un interés financer, econòmic o personal que pugua semblar que compromet la seua imparcialitat i independència en el context del procediment de contractació».

1.2 TIPUS DE CONFLICTE D'INTERÉS

Atenent la situació que motivaria el conflicte d'interessos, es poden distingir els següents tipus de conflicte d'interessos:

a) **Conflicte d'interessos aparent**

Es produeix quan els interessos privats d'una persona empleada o beneficiària són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seues funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

b) **Conflicte d'interessos potencial**

Sorgeix quan una persona empleada o beneficiària té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que haguera d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.

c) **Conflicte d'interessos real**

Implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'una persona empleada o aquesta té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'acompliment dels seus deures i responsabilitats oficials. En el cas d'una persona beneficiària implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos

privats, que poden influir de manera indeguda en l'acompliment de les esmentades obligacions.

1.3. ÀMBIT D'APLICACIÓ

La present instrucció pretén establir un marc general per a gestionar possibles conflictes d'interessos dins del Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència (MRR) i el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR).

Aquest marc de gestió sobre els conflictes d'interessos comprendrà totes les fases identificades per a la selecció d'operacions, des de l'anàlisi de l'elegibilitat de les sol·licituds de finançament rebudes, fins a l'avaluació prèvia a l'adjudicació dels projectes.

Amb aquestes instruccions es pretén facilitar als diferents òrgans gestors de fons europeus que apliquen mesures adequades per a la millora de la gestió dels conflictes d'interessos, en relació amb els diferents procediments de selecció que desenvolupen, que són:

- Contractació pública, per als casos de selecció d'operacions executades per òrgans gestors de la Comunitat Valenciana i, si és el cas, encàrrecs a mitjans propis.
- Adjudicació de subvencions, per als casos de convocatòries en règim de concurrència competitiva executades per òrgans gestors de la Comunitat Valenciana.
- Formalització de convenis o encàrrecs de gestió amb altres entitats beneficiàries.

Tal com s'esmenta en l'annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, s'estableix que:

- a) És aplicable a totes les partides administratives i operatives en totes les institucions de la UE i tots els mètodes de gestió.
- b) Cobreix qualsevol tipus d'interés personal, directe o indirecte.
- c) Davant de qualsevol situació que es "perceba" com un potencial conflicte d'interessos s'ha d'actuar.
- d) Les autoritats, de qualsevol nivell, han d'evitar i/o gestionar els potencials conflictes d'interessos.

Els possibles actors implicats en el conflicte d'interessos són:

- i. Els empleats públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en els quals s'ha delegat alguna o algunes d'aquestes funcions.
- ii. Aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguen finançades amb fons, que puguen actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

2. PROCEDIMENT PER A ABORDAR ELS CONFLICTES D'INTERÉS

D'acord amb l'article 6.4 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, la disponibilitat d'un procediment per a abordar els conflictes d'interessos es configura com:

- a) **Una actuació obligatòria.**
- b) S'ha de realitzar en **qualsevol fase del procés** de presa de decisions.

S'aplicarà **el criteri de jerarquia** per a atendre i solucionar des del seu origen les possibles situacions de conflicte d'interés.

En compliment del que disposen els apartats 1 i 2 de l'article 61 del Reglament financer de la UE, aquesta conselleria adopta les següents mesures per a evitar les situacions de conflictes d'interessos, en què s'ha tingut en compte la Comunicació de la Comissió "Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflictes d'interessos":

2.1. MESURES DE PREVENCIÓ DE CONFLICTE D'INTERÉS

A l'efecte de gestionar la fase de prevenció del conflicte d'interessos s'articulen les mesures següents:

2.1.1. Informació i sensibilització sobre les modalitats de conflicte d'interés i de les maneres d'evitar-lo

És necessari donar a conèixer a tot el personal en què consisteix el conflicte d'interessos i com és possible evitar-lo, així com la normativa aplicable i els diferents tipus de conflictes d'interés que es poden donar. Per a això, es procedirà a donar publicitat tant en la pàgina web de la Conselleria, com a través de la remissió d'un correu electrònic informatiu.

Especialment s'informaran sobre això:

- Els membres del personal de l'òrgan de contractació, el personal dels proveïdors de serveis de contractació pública i d'altres proveïdors de serveis que estiguen directament implicats en l'execució del procediment de contractació pública.
- L'òrgan de contractació i els membres dels organismes de presa de decisions d'aquesta autoritat que, encara que no estiguen necessàriament implicats de manera directa en el procediment de contractació pública, poden, no obstant això, influir en el resultat.

2.1.2 Informació de la normativa aplicable als conflictes d'interessos del personal i de les autoritats i alts càrrecs

L'ordenament jurídic espanyol recull una sèrie de normes a les quals s'han d'ajustar en l'exercici de les seues funcions tant els membres del Govern i alts càrrecs de l'Administració, com els qui tinguen la condició d'empleat públic.

Es recullen a continuació extractes d'aquestes normes de manera que queden compendiats en un únic document els articles de més rellevància pel que fa a la conducta en l'exercici de les seues funcions, sense perjudici que aquestes normes siguen aplicables íntegrament i sense perjudici de l'aplicabilitat de la resta de normes vigents en la matèria encara que no hagen sigut recollides en el present document:

- A. Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- B. Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat.
- C. Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic.
- D. Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic.
- E. Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques (última modificació: novembre de 2015).
- F. Extracte de la Llei 8/2016, de 28 d'octubre, de la Generalitat, d'incompatibilitats i conflictes d'interessos de persones amb càrrecs públics no electes.
- G. Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.
- H. Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.

[A. Extracte de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.](#)

El títol II atorga rang de llei als principis ètics i d'actuació que ha de regir la labor dels membres del Govern i alts càrrecs i assimilats de l'Administració de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les entitats locals. Igualment, s'aclareix i es reforça el règim sancionador que els és aplicable, d'acord amb la responsabilitat a què estan subjectes.

Aquest sistema busca que els ciutadans compten amb servidors públics que ajusten les seues actuacions als principis d'eficàcia, austeritat, imparcialitat i, sobretot, responsabilitat. Per a complir aquest objectiu, la Llei consagra un règim sancionador estructurat en tres àmbits, un d'ells, les infraccions en matèria de conflicte d'interessos.

TÍTOL II. Bon govern

Article 25. Àmbit d'aplicació.

1. En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat les disposicions d'aquest títol s'aplicaran als membres del Govern, als secretaris d'Estat i a la resta dels alts càrrecs de l'Administració General de l'Estat i de les entitats del sector públic estatal, de dret públic o privat, vinculades o dependents d'aquella.

A aquest efecte, es consideraran alts càrrecs els que tinguen aquesta consideració en aplicació de la normativa en matèria de conflictes d'interessos.

2. Aquest títol serà aplicable als alts càrrecs o assimilats que, d'acord amb la normativa autonòmica o local que siga aplicable, tinguen aquesta consideració, incloent-hi els membres de les juntes de govern de les entitats locals.

3. L'aplicació als subjectes esmentats en els apartats anteriors de les disposicions contingudes en aquest títol no afectarà, en cap cas, la condició de càrrec electe que pogueren ostentar.

Article 26. Principis de bon govern.

1. Les persones compreses en l'àmbit d'aplicació d'aquest títol observaran en l'exercici de les seues funcions el que es disposa en la Constitució Espanyola i en la resta de l'ordenament jurídic i promouran el respecte als drets fonamentals i a les llibertats públiques.

2. Així mateix, adequaran la seua activitat als següents

a) Principis generals:

1r Actuaran amb transparència en la gestió dels assumptes públics, d'acord amb els principis d'eficàcia, economia i eficiència i amb l'objectiu de satisfer l'interés general.

2n Exerciran les seues funcions amb dedicació al servei públic, abstenint-se de qualsevol conducta que siga contrària a aquests principis.

3r Respectaran el principi d'imparcialitat, de manera que mantinguen un criteri independent i alié a tot interés particular.

4t Asseguraran un tracte igual i sense discriminacions de cap tipus en l'exercici de les seues funcions.

5é Actuaran amb la diligència deguda en el compliment de les seues obligacions i fomentaran la qualitat en la prestació de serveis públics.

6é Mantindran una conducta digna i tractaran els ciutadans amb acurada correcció.

7é Assumiran la responsabilitat de les decisions i actuacions pròpies i dels organismes que dirigeixen, sense perjudici d'altres que foren exigibles legalment.

b) Principis d'actuació:

1r Exerciran la seua activitat amb plena dedicació i amb ple respecte a la normativa reguladora de les incompatibilitats i els conflictes d'interessos.

2n Guardaran la deguda reserva respecte als fets o informacions coneguts amb motiu o en ocasió de l'exercici de les seues competències.

3r Posaran en coneixement dels òrgans competents qualsevol actuació irregular de la qual tinguen coneixement.

4t Exerciran els poders que els atribueix la normativa vigent amb la finalitat exclusiva per a la qual van ser atorgats i evitaran tota acció que pugua posar en risc l'interés públic o el patrimoni de les administracions.

5é No s'implicaran en situacions, activitats o interessos incompatibles amb les seues funcions i s'abstindran d'intervindre en els assumptes en què concórrega alguna causa que pugua afectar la seua objectivitat.

6é No acceptaran per a si regals que superen els usos habituals, socials o de cortesia, ni favors o serveis en condicions avantatjoses que puguen condicionar el desenvolupament de les seues funcions. En cas d'obsequis d'una major rellevància institucional, es procedirà a incorporar-los al patrimoni de l'administració pública corresponent.

7é Exerciran les seues funcions amb transparència.

8é Gestionaran, protegiran i conservaran adequadament els recursos públics, que no podran ser utilitzats per a activitats que no siguen les permeses per la normativa que siga aplicable.

9é No es valdran de la seua posició en l'Administració per a obtindre avantatges personals o materials.

3. Els principis establits en aquest article informaran la interpretació i aplicació del règim sancionador regulat en aquest títol.

Article 27. Infraccions i sancions en matèria de conflicte d'interessos.

L'incompliment de les normes d'incompatibilitats o de les que regulen les declaracions que han de realitzar les persones compreses en l'àmbit d'aquest títol serà sancionat de conformitat amb el que es disposa en la normativa en matèria de conflictes d'interessos de l'Administració General de l'Estat, i per a la resta d'administracions, d'acord amb la seua pròpia normativa que resulte aplicable.

B. Extracte de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat.

Un alt càrrec, per la responsabilitat que comporta i la rellevància de les funcions que exerceix, només pot ser exercit per persones que, constatada la seua competència personal i professional, respecten el marc jurídic que regule el desenvolupament de la seua activitat. En aquest sentit, aquesta llei aclareix, reforça i amplia aquest marc jurídic amb vista a garantir que l'exercici del càrrec es realitze amb les màximes condicions de transparència, legalitat i absència de conflictes entre els seus interessos privats i els inherents a les seues funcions públiques.

Article 3. Exercici de l'alt càrrec.

1. L'exercici de l'alt càrrec queda sotmés a l'observança, a més de les disposicions de bon govern recollides en la Llei 19/2013, de 9 de desembre, especialment dels següents principis:

- a) Interés general: serviran amb objectivitat els interessos generals.
- b) Integritat: actuaran amb la deguda diligència i sense incórrer en risc de conflictes d'interessos.
- c) Objectivitat: adoptaran les seues decisions al marge de qualsevol factor que expresse posicions personals, familiars, corporatives, clientelistes o qualssevol altres que puguen estar en col·lisió amb aquest principi.
- d) Transparència i responsabilitat: adoptaran les seues decisions de manera transparent i seran responsables de les conseqüències derivades de la seua adopció.
- e) Austeritat: gestionaran els recursos públics amb eficiència i racionalitzant la despesa.

2. Els principis enunciats en l'apartat anterior informaran la normativa aplicable a l'exercici de les funcions i l'activitat dels alts càrrecs. Serviran així mateix de criteris interpretatius a l'hora d'aplicar les disposicions sancionadores.

El seu desenvolupament i les responsabilitats inherents al seu eventual incompliment es regularan per les normes vigents sobre bon govern en el seu corresponent àmbit d'aplicació.

TÍTOL II. Règim de conflictes d'interessos i d'incompatibilitats

Article 11. Definició de conflicte d'interessos.

1. Els alts càrrecs serviran amb objectivitat els interessos generals, evitant que els seus interessos personals puguen influir indegudament en l'exercici de les seues funcions i responsabilitats.

2. S'entén que un alt càrrec incorre en conflicte d'interessos quan la decisió que haja d'adoptar, d'acord amb el que es preveu en l'article 15, pugua afectar els seus interessos personals, de naturalesa econòmica o professional, per suposar un benefici o un perjudici per a aquests.

Es consideren interessos personals:

- a) Els interessos propis.
- b) Els interessos familiars, incloent-hi els del seu cònjuge o persona amb qui convisca en anàloga relació d'afectivitat i parents dins del quart grau de consanguinitat o segon grau d'afinitat.
- c) Els de les persones amb qui tinga una qüestió litigiosa pendent.
- d) Els de les persones amb les quals tinga amistat íntima o enemistat manifesta.

e) Els de persones jurídiques o entitats privades a les quals l'alt càrrec haja estat vinculat per una relació laboral o professional de qualsevol tipus en els dos anys anteriors al nomenament.

f) Els de persones jurídiques o entitats privades a les quals els familiars previstos en la lletra b) estiguen vinculats per una relació laboral o professional de qualsevol tipus, sempre que aquesta implique l'exercici de funcions de direcció, assessorament o administració.

Article 12. Sistema d'alerta per a la detecció precoç de conflictes d'interessos.

1. Els alts càrrecs han d'exercir les seues funcions i competències sense incórrer en conflictes d'interessos i, si considera que ho estan, s'han d'abstindre de prendre la decisió afectada per aquests.

2. Els alts càrrecs que tinguen la condició d'autoritat s'han d'abstindre d'intervindre en el procediment administratiu corresponent quan, per afectar els seus interessos personals, definits en l'article 11, concórreguen les causes previstes en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Així mateix, podran ser recusats en els termes previstos en l'esmentada llei.

L'Oficina de Conflictes d'Interessos, d'acord amb la informació subministrada per l'alt càrrec en la seua declaració d'activitats i, si és el cas, la que puga ser-li requerida, l'informarà dels assumptes o matèries sobre els quals, amb caràcter general, s'haurà d'abstindre durant l'exercici del seu càrrec.

3. Els òrgans, organismes o entitats en els quals presten serveis alts càrrecs que no tinguen la condició d'autoritat han d'aplicar procediments adequats per a detectar possibles conflictes d'interés i perquè, quan incórreguen en aquests conflictes, s'abstinguen de la presa de decisió o puguen ser recusats. Aquests procediments i el resultat de la seua aplicació hauran de ser comunicats anualment a l'Oficina de Conflictes d'Interessos.

4. L'abstenció de l'alt càrrec es produirà per escrit i es notificarà al seu superior immediat o a l'òrgan que el va designar. En tot cas, aquesta abstenció serà comunicada per l'alt càrrec en el termini d'un mes al Registre d'activitats d'alts càrrecs perquè en quede constància.

En cas que l'abstenció es produísca durant la reunió d'un òrgan col·legiat, la seua constància en acta equivaldrà a la comunicació al superior immediat o a l'òrgan que el va designar. La comunicació al Registre d'activitats d'alts càrrecs serà realitzada pel secretari de l'òrgan col·legiat.

5. L'alt càrrec podrà formular en qualsevol moment a l'Oficina de Conflictes d'Interessos totes les consultes que estime necessàries sobre la procedència d'abstindre's en assumptes concrets.

Reial decret 1208/2018, de 28 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament pel qual es desenvolupen els títols preliminar, II i III de la Llei 3/2015, de 30-3-2015, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat.

Article 5. Declaració per a l'abstenció de l'alt càrrec

L'abstenció de l'alt càrrec a què es refereixen els apartats 2 i 3 de l'article 12 de la Llei 3/2015, de 30 de març, es realitzarà de conformitat amb els models aprovats a aquest efecte.

Si l'abstenció es produeix durant la reunió d'un òrgan col·legiat, aquesta abstenció constarà en acta i serà comunicada pel secretari de l'òrgan col·legiat en el termini d'un mes al Registre d'activitats, de conformitat amb els models aprovats a aquest efecte.

En l'Ordre TFP/2/2020, de 8 de gener, per la qual es determina la data a partir de la qual serà efectiva l'obligació de relacionar-se a través de mitjans electrònics amb l'Oficina de Conflictes d'Interessos en els procediments previstos en la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat i el seu Reglament de desenvolupament, aprovat per Reial decret 1208/2018, de 28 de setembre, i per la qual s'aproven els models de declaracions, comunicacions i documents electrònics, es recullen els següents models:

☑ Model 8. Abstenció en procediments administratius.

☑ Model 9. Abstenció en òrgans col·legiats.

C. Extracte de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic:

Secció 4a. Abstenció i recusació

Article 23. Abstenció.

1. Les autoritats i el personal al servei de les administracions en els quals es donen algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent s'abstindran d'intervindre en el procediment i ho comunicaran al seu superior immediat, que resoldrà el que siga procedent.

2. Són motius d'abstenció els següents:

a) Tindre interès personal en l'assumpte de què es tracte o en un altre en la resolució del qual poguera influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tindre qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tindre un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandatari que intervinguen en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.

c) Tindre amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.

d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracte.

e) Tindre relació de servei amb una persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

3. Els òrgans jeràrquicament superiors del que es trobe en alguna de les circumstàncies assenyalades en el punt anterior podran ordenar-li que s'abstinga de tota intervenció en l'expedient.

4. L'actuació d'autoritats i personal al servei de les administracions públiques en els quals concórreguen motius d'abstenció no implicarà necessàriament, i en tot cas, la invalidesa dels actes en què hagen intervingut.

5. La no abstenció en els casos en què concórrega alguna d'aquestes circumstàncies donarà lloc a la responsabilitat que corresponga.

Article 24. Recusació.

1. En els casos previstos en l'article anterior, podrà promoure's una recusació pels interessats en qualsevol moment de la tramitació del procediment.

2. La recusació es plantejarà per escrit en què s'expressarà la causa o causes en què es funda.

3. A l'endemà el recusat manifestarà al seu immediat superior si es dona o no en ell la causa al·legada. En el primer cas, si el superior aprecia la concurrència de la causa de recusació, acordarà la seua substitució tot seguit.

4. Si el recusat nega la causa de recusació, el superior resoldrà en el termini de tres dies, després dels informes i comprovacions que considere oportuns.

5. Contra les resolucions adoptades en aquesta matèria no cabrà recurs, sense perjudici de la possibilitat d'al·legar la recusació en interposar el recurs que siga procedent contra l'acte que pose fi al procediment.

[D. Extracte del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Estatut bàsic de l'empleat públic:](#)

CAPÍTOL VI. Deures dels empleats públics. Codi de Conducta

Article 52. Deures dels empleats públics. Codi de Conducta.

Els empleats públics hauran d'exercir amb diligència les tasques que tinguen assignades i vetlar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i hauran d'actuar conformement als següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat,

austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes, que inspiren el Codi de Conducta dels empleats públics configurat pels principis ètics i de conducta regulats en els articles següents.

Els principis i regles establits en aquest capítol informaran la interpretació i aplicació del règim disciplinari dels empleats públics.

Article 53. Principis ètics.

1. Els empleats públics respectaran la Constitució i la resta de normes que integren l'ordenament jurídic.
2. La seua actuació perseguirà la satisfacció dels interessos generals dels ciutadans i es fonamentarà en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interés comú, al marge de qualsevol altre factor que expresse posicions personals, familiars, corporatives, clientelistes o qualssevol altres que puguen col·lidir amb aquest principi.
3. Ajustaran la seua actuació als principis de lleialtat i bona fe amb l'Administració en la qual presten els seus serveis, i amb els seus superiors, companys, subordinats i amb els ciutadans.
4. La seua conducta es basarà en el respecte dels drets fonamentals i llibertats públiques, evitant tota actuació que pugua produir cap discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, gènere, sexe, orientació sexual, religió o conviccions, opinió, discapacitat, edat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
5. S'abstindran en aquells assumptes en els quals tinguen un interès personal, així com de tota activitat privada o interès que pugua suposar un risc de plantejar conflictes d'interessos amb el seu lloc públic.
6. No contrauran obligacions econòmiques ni intervindran en operacions financeres, obligacions patrimonials o negocis jurídics amb persones o entitats quan pugua suposar un conflicte d'interessos amb les obligacions del seu lloc públic.
7. No acceptaran cap tracte de favor o situació que implique privilegi o avantatge injustificat, per part de persones físiques o entitats privades.
8. Actuaran d'acord amb els principis d'eficàcia, economia i eficiència, i vigilaran la consecució de l'interés general i el compliment dels objectius de l'organització.
9. No influiran en l'agilitació o resolució de tràmit o procediment administratiu sense justa causa i, en cap cas, quan això comporte un privilegi en benefici dels titulars dels càrrecs públics o el seu entorn familiar i social immediat o quan supose un menyscapte dels interessos de tercers.
10. Compliran amb diligència les tasques que els corresponguen o se'ls encomanen i, si escau, resoldran dins de termini els procediments o expedients de la seua competència.

11. Exerciran les seues atribucions segons el principi de dedicació al servei públic abstenint-se no sols de conductes contràries a aquest, sinó també de qualssevol altres que comprometen la neutralitat en l'exercici dels serveis públics.

12. Guardaran secret de les matèries classificades o altres la difusió de les quals estiga prohibida legalment, i mantindran la deguda discreció sobre aquells assumptes que coneguen per raó del seu càrrec, sense que puguen fer ús de la informació obtinguda per a benefici propi o de tercers, o en perjudici de l'interés públic.

Article 54. Principis de conducta.

1. Tractaran amb atenció i respecte els ciutadans, els seus superiors i els restants empleats públics.
2. L'acompliment de les tasques corresponents al seu lloc de treball es realitzarà de manera diligent i complint la jornada i l'horari establits.
3. Obeiran les instruccions i ordres professionals dels superiors, llevat que constituïsquen una infracció manifesta de l'ordenament jurídic, i en aquest cas ho comunicaran immediatament als òrgans d'inspecció procedents.
4. Informaran els ciutadans sobre aquelles matèries o assumptes que tinguen dret a conèixer, i facilitaran l'exercici dels seus drets i el compliment de les seues obligacions.
5. Administraran els recursos i béns públics amb austeritat, i no els utilitzaran en profit propi o de persones pròximes. Tindran, així mateix, el deure de vetlar per la seua conservació.
6. Es rebutjarà qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vaja més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, sense perjudici del que s'estableix en el Codi Penal.
7. Garantiran la constància i permanència dels documents per a la seua transmissió i lliurament als seus posteriors responsables.
8. Mantindran actualitzada la seua formació i qualificació.
9. Observaran les normes sobre seguretat i salut laboral.
10. Posaran en coneixement dels seus superiors o dels òrgans competents les propostes que consideren adequades per a millorar el desenvolupament de les funcions de la unitat en la qual estiguen destinats. A aquest efecte es podrà preveure la creació de la instància adequada competent per a centralitzar la recepció de les propostes dels empleats públics o administrats que servisquen per a millorar l'eficàcia en el servei.
11. Garantiran l'atenció al ciutadà en la llengua que ho sol·licite sempre que siga oficial en el territori.

E. Extracte de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques (última modificació: novembre de 2015).

La regulació de les incompatibilitats continguda en aquesta llei parteix, com a principi fonamental, de la dedicació del personal al servei de les administracions públiques a un sol lloc de treball, sense més excepcions que les que demane el mateix servei públic, respectant l'exercici de les activitats privades que no puguin impedir o menyscar l'estricta compliment dels seus deures o comprometre la seua imparcialitat o independència.

Article 1. [Principis generals]

1. El personal comprés en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei no podrà compatibilitzar les seues activitats amb l'acompliment, per si o mitjançant substitució, d'un segon lloc de treball, càrrec o activitat en el sector públic, excepte en els supòsits previstos en aquesta.

(...)

2. A més, no es podrà percebre, excepte en els supòsits previstos en aquesta llei, més d'una remuneració amb càrrec als pressupostos de les administracions públiques i dels ens, organismes i empreses que en depenen o amb càrrec als dels òrgans constitucionals, o que resulte de l'aplicació d'aranzel ni exercir opció per percepcions corresponents a llocs incompatibles.

(...)

3. En qualsevol cas, l'acompliment d'un lloc de treball pel personal inclòs en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei serà incompatible amb l'exercici de qualsevol càrrec, professió o activitat, públic o privat, que pugui impedir o menyscar l'estricta compliment dels seus deures o comprometre la seua imparcialitat o independència.

F. Extracte de la Llei 8/2016, de 28 d'octubre, de la Generalitat, d'incompatibilitats i conflictes d'interessos de persones amb càrrecs públics no electes

En el seu article 6, i el capítol III del Decret 65/2018, els alts càrrecs o assimilats hauran d'inhibir-se del coneixement d'assumptes en els quals, anteriorment a la presa de possessió com a càrrec públic, hagen intervingut o que interessin entitats, empreses o societats en les quals aquestes, la persona cònjuge o persona amb relació anàloga a la conjugal, o familiars fins al tercer grau de consanguinitat o segon d'afinitat, hagen realitzat funcions de direcció, assessorament o administració.

G. Extracte de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic:

Article 64: els òrgans de contractació hauran de prendre les mesures adequades per a lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i previndre, detectar i solucionar de manera efectiva els conflictes d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació.

Aquelles persones o entitats que tinguen coneixement d'un possible conflicte d'interés hauran de posar-ho immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació.

Article 71. Prohibicions de contractar.

No podran contractar amb les entitats previstes en l'article 3 de la present llei amb els efectes establits en l'article 73, les persones en les quals concórrega alguna de les circumstàncies següents:
(...)

g) Estar incursa la persona física o els administradors de la persona jurídica en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat o les respectives normes de les comunitats autònomes, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats en la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general, en els termes establits en aquesta.

La prohibició afecta les persones jurídiques en el capital de les quals participen, en els termes i quanties establides en la legislació esmentada, el personal i els alts càrrecs a què es refereix el paràgraf anterior, així com els càrrecs electes al servei d'aquestes.

La prohibició s'estén igualment, en tots dos casos, als cònjuges, persones vinculades amb anàloga relació de convivència afectiva, ascendents i descendents, així com a parents en segon grau per cosanguinitat o afinitat de les persones a què es refereixen els paràgrafs anteriors, quan es produïska conflicte d'interessos amb el titular de l'òrgan de contractació o els titulars dels òrgans en què s'haguera delegat la facultat per a contractar o els que exercisquen la substitució del primer.

Article 336. Informes específics sobre els procediments per a l'adjudicació dels contractes.

Els òrgans de contractació redactaran un informe escrit sobre cada contracte d'obres, subministraments o serveis o acord marc, subjectes a regulació harmonitzada, així com cada vegada que establisquen un sistema dinàmic d'adquisició, que incloga almenys el següent: () Si és el cas, el conflicte d'interessos detectats i les mesures preses al respecte.

[H. Extracte de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions:](#)

Article 8. Principis generals. (...)

3. La gestió de les subvencions a què es refereix aquesta llei es realitzarà d'acord amb els següents principis:

a) Publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no-discriminació.

Article 13. Requisits per a obtenir la condició de beneficiari o entitat col·laboradora.

(...)

2. No podran obtenir la condició de beneficiari o entitat col·laboradora de les subvencions regulades en aquesta llei les persones o entitats en les quals concórrega alguna de les circumstàncies següents, llevat que per la naturalesa de la subvenció s'exceptue per la seua normativa reguladora:

(...)

Estar incursa la persona física, els administradors de les societats mercantils o aquells que ostenten la representació legal d'altres persones jurídiques, en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques, o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats en la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general, en els termes establits en aquesta llei o en la normativa autonòmica que regule aquestes matèries.

(...)

4. Les prohibicions contingudes en els paràgrafs b), d), e), f), g), h), i) i j) de l'apartat 2 i en l'apartat 3 d'aquest article s'apreciaran de manera automàtica i subsistirán mentre concórreguen les circumstàncies que, en cada cas, les determinen.

2.1.3 Ompliment d'una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)

D'acord amb el que es disposa en l'article 6.5 i) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, s'estableix com una actuació obligatòria l'ompliment d'una declaració d'absència d'interessos (DACI) pels qui participen en els procediments d'execució del PRTR.

Aquesta declaració haurà de ser omplida per les persones que intervenen en la gestió de cada subprojecte de la Conselleria. En concret, i tal com s'especifica en l'annex III.C de l'OM de Gestió, haurà de signar aquesta declaració el responsable de l'òrgan de contractació/concessió de subvenció, el personal que redacte els documents de licitació/bases i/o convocatòries, els experts que avaluen les sol·licituds/ofertes/propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats del procediment. En el cas de contractacions menors, i encàrrecs a mitjans propis, la declaració l'omplirà la persona titular de la unitat proponent o impulsora de l'expedient.

Les declaracions d'absència de conflicte d'interessos es formalitzaran una vegada coneguts els sol·licitants de les ajudes o els participants en la licitació en el cas de personal participant en els comitès d'avaluació de sol·licituds o d'ofertes i una vegada coneguts els beneficiaris de les ajudes o l'adjudicatari del contracte, en el cas del personal que haja d'encarregar-se del seguiment del contracte/encàrrec/conveni/subvenció o de la gestió econòmica de l'expedient.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració es pot realitzar a l'inici de la corresponent reunió per tots els intervinents en aquesta i reflectint-se en l'acta.

Els documents que recullen les declaracions d'absència de conflicte d'interés realitzades pels intervinents en els procediments, bé les signades, bé les manifestades en les reunions dels òrgans col·legiats i recollides en les actes, hauran de quedar incorporades a l'expedient de contractació o de concessió d'ajudes, de cara a conservar una adequada pista d'auditoria.

El beneficiari o beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagen de dur a terme activitats que presenten un conflicte d'interessos potencial, així com els contractistes i subcontractistes (a aquest efecte s'ha de tindre en compte, en l'àmbit de la contractació pública,

la Instrucció de la Junta Consultiva de Contractació Pública, del 23 de desembre, sobre aspectes a incorporar en els expedients i en els plecs rectors dels contractes que es finançaran amb fons procedents del PRTR:

<https://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/D.G.%20PATRIMONIO/Junta%20Consultiva/informes/Informes2021/2021-075instruccionPRTR.pdf>.

En la DACI, la persona declarant haurà de posar de manifest:

- Si té coneixement que existeix un conflicte d'interessos aparent, potencial o real vinculat al procediment administratiu en el qual participa.
- Si hi ha circumstàncies que podrien portar-lo a una situació de conflicte d'interessos aparent, potencial o real en un futur pròxim.
- Que es compromet a declarar immediatament qualsevol potencial conflicte d'interessos en el cas que alguna circumstància pugua portar a aquesta conclusió.

La declaració d'absència de conflictes d'interessos es realitzarà conforme al model que s'adjunta en l'annex d'aquestes instruccions.

Quan les persones estiguen obligades a abstenir-se o inhibir-se d'acord amb la Llei 8/2016 o la Llei 40/2015, **ho faran:**

- **Per escrit**, de manera fefaent i ho **comunicarà al seu superior immediat** o a l'òrgan que el va nomenar.
- Si el conflicte persisteix es notificarà a la **Unitat de Seguiment** de la Sotssecretaria.
- En el cas que la situació de conflicte continue, s'eleva al **Comité Antifrau** de la Conselleria.

Així mateix, en cas que no s'abstinga o s'inhibisca quan estiga legalment obligat a fer-ho, els òrgans jeràrquicament superiors podran ordenar-li que s'abstinga o s'inhibisca.

Seràn els òrgans gestors els que custodien, porten un registre i supervisen les declaracions d'absència de conflicte d'interessos en el seu respectiu àmbit d'actuació.

A fi de poder actualitzar els indicadors o banderes roges, totes aquelles situacions que no consten en la relació publicada en aquell moment seran comunicades a la Comissió de Seguiment, perquè s'hi integren.

Si la situació persisteix, ho hauran de comunicar per correu ordinari o pel correu electrònic nextgenerationeu_edu@gva.es a la **Unitat de Seguiment** de la Sotssecretaria.

D'altra banda, els òrgans d'aquesta conselleria, així com les entitats del seu sector públic instrumental, podran aplicar procediments específics per a la prevenció de conflictes d'interessos, quan concórreguen les causes que preveja per a això la legislació, i en aquest cas s'informarà d'aquests protocols la Unitat de Seguiment de la Sotssecretaria, que podrà formular totes les recomanacions que considere procedents per a la seua aplicació.

2.2. MESURES RELACIONADES AMB LA DETECCIÓ I GESTIÓ DE CONFLICTE D'INTERESSOS

L'adopció de mesures preventives pot no ser suficient, per la qual cosa és necessari establir com detectar el conflicte d'interessos.

Els conflictes d'interessos canvien amb el temps. Podria donar-se el cas que al començament d'un procediment, un dels funcionaris encarregats no tinguera cap conflicte d'interessos, ni real ni aparent ni potencial. No obstant això, durant el procés les circumstàncies canvien i és possible que a aquest funcionari o a un membre de la seua família el contracte un dels licitadors potencials.

Com la situació canvia, resulta crucial que es faça un seguiment i s'actualitzen adequadament les declaracions d'absència de conflicte d'interessos.

Si una persona obté nova informació durant el procediment (per exemple, sobre els operadors econòmics proposats com a subcontractistes en una oferta) o es produeix un canvi de circumstàncies (per exemple, s'estableix una relació jurídica o de fet que no existia al començament del procediment), aquesta persona haurà de declarar al seu superior de manera immediata el conflicte d'interessos aparent, potencial o real.

La persona afectada per aquesta situació serà exclosa de procediments ulteriors i, si resulta necessari i possible, hauran de repetir-se les fases pertinents del procediment en les quals haja participat. Convé que l'organització mantinga un registre de declaracions de conflicte d'interessos per al procediment pertinent.

2.2.1. Procediment a seguir en els casos en què l'existència del conflicte d'interés s'haja detectat després de la presentació de la declaració d'absència de conflicte d'interessos inicial

Entre altres, es podran comunicar les possibles situacions sobre conflictes d'interessos pels següents mecanismes:

A . A través d'una font externa o diferent de l'òrgan que gestiona

- **Poden dirigir-la directament a l'òrgan gestor competent.**
 - A fi que **inicie les accions necessàries** per a comprovar la veracitat d'aquesta informació.
 - Si els controls no corroboren la informació, l'autoritat pot tancar el cas, però podrà utilitzar la informació per a correlacionar-la amb altres dades i realitzar anàlisis de riscos a fi de detectar àmbits sensibles.
 - En el cas que es confirme i el conflicte d'interessos siga de tipus administratiu, l'autoritat, d'acord amb la normativa autonòmica i estatal, haurà de:

- Reflectir-ho per **escrit**,
 - **Comunicar-ho al seu superior immediat** o a l'òrgan que el va nomenar
 - Si el conflicte persisteix, notificar-ho a la **Unitat de Seguiment** de la Sotssecretaria
 - En el cas que la situació de conflicte continue, s'eleva al **Comité Antifrau** de la Conselleria.
 - Adoptar les mesures o sancions administratives o disciplinàries que corresponguen.
 - Cancel·lar el contracte o acte afectat pel conflicte d'interessos i repetir la part del procediment en qüestió.
 - Correlacionar les conclusions amb altres dades i utilitzar-les per a dur a terme anàlisi de risc.
 - Fer-ho públic per a garantir la transparència, alhora que serveix d'element dissuasiu.
- **Si el conflicte d'interessos és de naturalesa penal**, l'òrgan competent, a més de les mesures especificades anteriorment i d'acord amb la normativa vigent, haurà de:
 - Informar la Unitat de Seguiment i/o, si és el cas, el Comité Antifrau de la Sotssecretaria.
 - Comunicar-ho al fiscal perquè incoï un procediment penal.
 - Supervisar els aspectes administratius del cas.
 - Correlacionar les conclusions i utilitzar la informació per a dur a terme una anàlisi de riscos intern.

B. A través d'òrgans interns:

- a. Si és la mateixa persona afectada, ho notificarà al seu superior jeràrquic, que realitzarà les gestions d'esbrinament i documentació per a confirmar si es donen o no les circumstàncies que generen conflicte d'interessos.
- b. Si es confirma, es farà constar per escrit en l'expedient, i es prendran les mesures oportunes.
- c. Si és el superior jeràrquic qui detecta una situació de conflicte, ho comunicarà a la persona afectada i s'actuarà de manera similar a l'apartat anterior.

En tots els supòsits se seguirà un procediment de comunicació i de resolució similar a l'establert en l'apartat B.1.

2.2.2. Procediment a seguir en els casos en què l'existència del conflicte d'interés s'haja detectat després que haja produït els seus efectes

Respecte al procediment a seguir en els casos en què l'existència del conflicte d'interés s'haja detectat després que haja pogut produït els seus efectes, s'aplicaria el procediment previst per als supòsits de frau potencial:

- Es documentaran els fets produïts.
- Es comunicarà la situació a la Unitat de Seguiment de la Sotssecretaria per a la seua valoració objectiva i l'adopció de mesures oportunes.
- Si és el cas, es comunicaran els fets i les mesures adoptades al Comité Antifrau de la Conselleria, que podrà sol·licitar la informació addicional que considere oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'autoritat de control.

La persona afectada per una situació que poguera implicar l'existència d'un conflicte d'interés:

- Comunicarà per escrit aquesta circumstància al superior jeràrquic, que durà a terme els controls i investigacions necessaris per a aclarir la situació.
- En cas que el superior jeràrquic considere que hi ha aquest conflicte, ho confirmarà per escrit.
- En aquest cas, la persona s'inhibirà del procediment en qüestió i el superior jeràrquic reorganitzarà la unitat per a no menyscar el bon funcionament de la unitat ni les tasques de gestió.
- Es podran dur a terme les següents actuacions:
 - o Adoptar les mesures administratives i, si escau, les sancions disciplinàries que siguen procedents contra la persona empleada presumpta infractora en l'actuació de conflicte d'interessos que no ha complert amb la seua obligació de comunicació; en particular s'aplicarà l'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, relatiu a la recusació.
 - o Cessar tota l'activitat en l'assumpte i/o declarar nul·la l'actuació afectada pel conflicte d'interessos, si és el cas.
- En matèria de contractació pública, quan el conflicte afecte el titular de l'òrgan de contractació, l'adopció de les mesures anteriors correspondrà al seu superior jeràrquic o a l'òrgan de govern de la institució.
- Així mateix, quan l'actuació o conducta siga de naturalesa penal, s'hauran de comunicar els fets al Ministeri Fiscal perquè aquest adopte les mesures pertinents.
- En aquest cas, l'autoritat, d'acord amb la legislació nacional, haurà de supervisar els aspectes administratius del cas i dur a terme una anàlisi de riscos de la situació.

Tota la documentació obtinguda dels fets produïts es posarà en coneixement de la unitat amb funcions de gestió per a la seua valoració objectiva i l'adopció de mesures oportunes.

Si és el cas, es comunicaran els fets i les mesures adoptades al Comité Antifrau, que podrà sol·licitar la informació addicional que considere oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'autoritat de control.

3. POSSIBLES INDICADORS DE FRAU (“BANDERES ROGES”)

3.1. Què són les banderes roges i com s'utilitzen

Una bandera roja és un indicador d'alerta d'un possible frau o corrupció. Es tracta d'un element o una sèrie d'elements de caràcter atípic o que difereixen de l'activitat normal. Constitueixen, per tant, un senyal que alguna cosa se n'ix de l'habitual i ha d'examinar-se amb més deteniment.

La presència d'indicadors d'alerta haurà de fer que el personal i els responsables augmenten la vigilància: hauran d'adoptar les mesures necessàries per a confirmar o negar que hi ha un risc de conflicte d'interessos.

És de summa importància reaccionar davant d'aquests indicadors. Els òrgans gestors, en primer lloc, i les autoritats de gestió, després, tenen la responsabilitat d'aclarir qualsevol dubte que haja suscitat la bandera roja.

L'existència d'una bandera roja no significa que s'haja produït un frau o que pugua produir-se, sinó que la situació ha de verificar-se i supervisar-se amb la deguda diligència.

3.2. Tipus de banderes roges

Com a exemple d'aquestes banderes roges, es relacionen seguidament les més utilitzades, classificades per tipologia de pràctiques potencialment fraudulentades.

En la **CONTRACTACIÓ PÚBLICA**:

Corrupció: suborns i comissions il·legals	<ul style="list-style-type: none"> - <i>L'indicador més comú de suborns i comissions il·legals és el tracte favorable mancat d'explicació que un contractista rep d'un empleat contractant durant un cert temps.</i>
Altres indicadors d'alerta	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Hi ha una relació social estreta entre un empleat contractant i un prestador de serveis o proveïdor.</i> - <i>El patrimoni de l'empleat contractant augmenta inexplicadament o sobtadament.</i> - <i>L'empleat contractant té un negoci extern encobert.</i> - <i>El contractista té fama en el sector de pagar comissions il·legals.</i> - <i>Es produeixen canvis indocumentats o freqüents en els contractes que augmenten el seu valor.</i> - <i>L'empleat contractant refusa la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació pública.</i> - <i>L'empleat contractant no presenta o ompli una declaració de conflicte d'interessos.</i>

<p>Plecs rectors del procediment falsejats a favor d'un licitador</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions que opten a la licitació. - Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador. - -Queixes d'altres oferents. - Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars. - Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables. - El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric. - -Absència de mesures d'informació i publicitat en la documentació relativa al procediment de contractació i/o insuficiència de terminis per a la recepció d'ofertes.
<p>Licitacions col·lusòries</p>	<ul style="list-style-type: none"> - L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat. - Tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada. - Els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment. - Els adjudicataris es reparteixen/alternen per regió, tipus de treball, tipus d'obra. - L'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors. - Hi ha subcontractistes que van participar en la licitació. - Patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just per davall del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, molt diferents, nombres redons, incomplets, etc.). - Evidència de connexions entre licitadors (ex.: domicilis comuns, personal, números de telèfon, etc.). - Comunica el contractista a subcontractistes que també participen com a licitadors. - Competeixen sempre unes certes companyies i altres mai ho fan. - Hi ha licitadors ficticis. - Evidència que certs licitadors intercanvien informació, obtenint així acords informals. - Major probabilitat de col·lusió en determinats sectors: pavimentació asfàltica, construcció d'edificis, dragatge, equips elèctrics, sostres, eliminació de residus.
<p>Conflicte d'interessos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular. - Acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc. - Existeix un comportament inusual per part d'un funcionari/empleat per a obtindre informació sobre un procediment de licitació del qual no està a càrrec. - Algun membre de l'òrgan de contractació ha treballat per a una empresa que participa en la licitació de forma immediatament

	<p>anterior a la seua incorporació al lloc de treball en aquest organisme d'adjudicació.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hi ha alguna vinculació familiar entre un funcionari/empleat de l'òrgan de contractació i algun licitador. - Es produeixen reiteracions en les adjudicacions a favor d'un mateix licitador. - S'accepten alts preus i treballs de baixa qualitat. - Empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interés o ho fa de manera incompleta. - El funcionari/empleat encarregat de la contractació no accepta un ascens que suposa abandonar els processos de contractació. - Empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis per part seua. - Existeix relació social més enllà de l'estrictament professional entre un funcionari/empleat que participa en el procés de contractació i un proveïdor de serveis o productes. - Inexplicablement s'ha incrementat la riquesa o el nivell de vida del funcionari/empleat participant en la contractació.
<p>Falsificació de documents</p>	<ul style="list-style-type: none"> - En el format dels documents: <ul style="list-style-type: none"> ○ Factures sense logotip de la societat. ○ Xifres esborrades o ratllades. ○ Imports manuscrits. ○ Signatures idèntiques en diferents documents. - En el contingut dels documents: <ul style="list-style-type: none"> ○ Dates, imports, notes, etc. Inusuals. ○ Càlculs incorrectes. ○ Manca d'elements obligatoris en una factura. ○ Absència de números de sèrie en les factures. ○ Descripció de béns i serveis d'una forma vaga. - Circumstàncies inusuals: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nombre inusual de pagaments a un beneficiari. ○ Retards inusuals en el lliurament d'informació. - Les dades contingudes en un document difereixen visualment d'un document similar expedit pel mateix organisme. - Incoherència entre la documentació/informació disponible: <ul style="list-style-type: none"> ○ Entre dates de factures i el seu número. ○ Factures no registrades en comptabilitat. - L'activitat d'una entitat no concorda amb els béns o serveis facturats.
<p>Manipulació de les ofertes presentades</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Queixes dels oferents. - Falta de control i inadequats procediments de licitació. - Indicis de canvis en les ofertes després de la recepció. - Ofertes excloses per errors. - Licitador capacitat descartat per raons dubtoses. - El procediment no es declara desert i torna a convocar-se malgrat que esvan rebre menys ofertes que el número mínim

	requerit. O bé s'ha declarat desert el procediment i torna a convocar-se malgrat rebre ofertes admissibles d'acord amb els criteris que figuren en els plecs.
Fraccionament de la despesa	<ul style="list-style-type: none"> - S'aprecien dos o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per davall dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llistats de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència. - Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per davall dels límits de licitació oberta. - Compres seqüencials just per davall de límits d'obligació de publicitat de les licitacions.
Mescla de contractes	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha factures similars presentades en diferents treballs o contractes. - El contractista factura més d'un treball en el mateix període de temps.
Càrrega errònia de costos	<ul style="list-style-type: none"> - Les càrregues laborals són excessives o inusuals. - Les càrregues laborals són incompatibles amb la situació del contracte. - Hi ha canvis aparents en els fulls de control de temps. - Inexistència de fulls de control de temps. - Hi ha costos materials idèntics imputats a més d'un contracte. - S'imputen costos indirectes com a costos directes.

En matèria de **SUBVENCIONS PÚBLIQUES:**

Limitació de la concurrència	<ul style="list-style-type: none"> - L'organisme no ha donat la suficient difusió a les bases reguladores/convocatòria. - L'organisme no ha definit amb claredat els requisits que han de complir els beneficiaris/destinatari de les ajudes/subvencions. - No s'han respectat els terminis establits en les bases reguladores/convocatòria per a la presentació de sol·licituds. - En el cas de subvencions concedides sobre la base de barems es produeix l'absència de publicació d'aquests en els butlletins oficials corresponents. - El beneficiari/destinatari de les ajudes incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas que necessite negociar amb proveïdors.
Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants	<ul style="list-style-type: none"> - Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants.
Conflictes d'interés en la comissió de valoració	<ul style="list-style-type: none"> - Influència deliberada en l'avaluació i selecció dels beneficiaris.

Incompliment del règim d'ajudes de l'Estat	<ul style="list-style-type: none"> - Les operacions finançades constitueixen ajudes d'estat i no s'ha seguit el procediment d'informació i notificació establert a aquest efecte per la normativa europea.
Desviació de l'objecte de la subvenció	<ul style="list-style-type: none"> - Els fons no han sigut destinats a la finalitat establida en la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari.
Incompliment del principi d'addicionalitat	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha un excés en el cofinançament de les operacions. - Hi ha diversos cofinançats que financen la mateixa operació. - No hi ha documentació suport de les aportacions realitzades per tercers (convenis, donacions, aportacions dineràries d'una altra naturalesa, etc.). - El finançament aportat per tercers no és finalista i no existeix un criteri de repartiment d'aquesta. - Inexistència d'un control de despeses i ingressos per operació per part del beneficiari. - Inexistència d'un control de les fites i/o objectius assignats al projecte per part del beneficiari.
Falsedat documental	<ul style="list-style-type: none"> - Documentació falsificada presentada pels sol·licitants a fi de ser elegits en un procés de selecció. - Manipulació del suport documental de justificació de les despeses.
Incompliment de les obligacions establides per la normativa nacional i comunitària en matèria d'informació i publicitat	<ul style="list-style-type: none"> - Incompliment dels deures d'informació i comunicació del suport del Fons a les operacions cofinançades.
Pèrdua de pista d'auditoria	<ul style="list-style-type: none"> - L'organisme ha obviat la correcta documentació de l'operació que permetria garantir la pista d'auditoria. - La convocatòria eludeix la forma en què han de documentar-se les diferents despeses derivades de l'operació. - La convocatòria no defineix de manera clara i precisa les despeses elegibles. - La convocatòria no estableix amb precisió el mètode de càlcul de costos que ha d'aplicar-se en les operacions.

En matèria de **CONVENIS**:

Elusió del procediment de contractació mitjançant la celebració de convenis	<ul style="list-style-type: none"> - L'existència de convenis amb entitats privades és un senyal de risc potencial ja que poden derivar en excessos de finançament, etc.
Conflictes d'interés	<ul style="list-style-type: none"> - Quan en l'adopció o signatura del conveni conflueixen l'interés general o l'interés públic i interessos privats propis o compartits amb terceres persones o de familiars directes de les parts signants. - Els convenis es repeteixen en els mateixos termes respecte a

	exercicis anteriors amb les mateixes entitats, o en el mateix exercici.
Formalització incorrecta del conveni	- No s'ha seguit el procediment legal per a la signatura de convenis segons el capítol IV del títol preliminar de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic, i de l'article 16 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.
Limitació de la concurrència en el cas d'execució del conveni per tercers	- Incompliment de l'obligació de garantir la concurrència quan l'execució del conveni de col·laboració s'està duent a terme per tercers. L'entitat col·laboradora que, si és el cas, desitge negociar o contractar amb proveïdors, no garanteix l'elecció d'aquests a través d'un procés de concurrència competitiva. A més, en el text del conveni no s'inclouen clàusules que establisquen l'obligació de comunicar qualsevol subcontractació que es realitze.
Incompliment per part de l'entitat col·laboradora de les obligacions derivades de la normativa comunitària aplicable en matèria d'elegibilitat, conservació documental, publicitat, etc.	- No exigència a l'entitat col·laboradora del compliment de les obligacions en matèria d'elegibilitat, conservació documental, publicitat, etc. L'entitat col·laboradora no ha complert les mesures d'informació, conservació documental i publicitat estipulades.

En matèria d'ENCÀRRECS DE GESTIÓ:

Inexistència de necessitat justificada per a l'encàrrec de gestió	- L'entitat realitza activitats similars sense acudir a la figura de l'encàrrec de gestió a través dels seus mitjans propis, o bé en períodes anteriors les operacions van ser executades amb altres mètodes, no quedant justificat el recurs a l'encàrrec en les operacions avaluades. - L'informe d'insuficiència de mitjans no estableix raons clares i concloents per a justificar el recurs a un encàrrec de gestió. - Hi ha recursos infrautilitzats que poden destinar-se a escometre aquell servei encomanat.
Incompliment per l'òrgan encarregador dels requisits subjectius per a ser-ho	- L'òrgan encarregador no ostenta la condició de poder adjudicador, no és un dels organismes o entitats considerades a aquest efecte per l'article 3.3 de la Llei 9/2017 de contractes del sector públic que estableix l'àmbit subjectiu de la normativa de contractes del sector públic.
Incompliment per l'òrgan encarregat dels requisits per a ser considerat ens instrumental	- L'òrgan encarregat no reuneix els requisits per a ser qualificat com a mitjà propi instrumental respecte dels poders adjudicadors corresponents, al no complir els requisits establerts en l'article 32.2, 32.3 i 32.4 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, i en l'article 86.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic

	del sector públic.
Limitació de la concurrència en el cas d'execució per tercers	<ul style="list-style-type: none"> - L'ens instrumental (l'ens al qual se li encarrega l'encàrrec de gestió) ha necessitat l'execució de prestacions per part de tercers i la licitació i execució d'aquestes no s'ha realitzat conforme al que s'estableix en les disposicions normatives que regulen la contractació en el sector públic, considerant els requisits específics sobre el caràcter de la contractació i l'import d'aquesta. - Hi ha la tendència per part de l'organisme encarregador a contractar sempre els mateixos proveïdors, sense justificació aparent.

En matèria d'ENCÀRRECS :

Execució irregular de l'activitat, especialment en ser subcontractada	<ul style="list-style-type: none"> - S'ha subcontractat l'activitat a realitzar i els serveis o béns entregats estan per davall de la qualitat esperada. - L'entitat que rep l'encàrrec incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas que necessite negociar amb proveïdors. - L'entitat que rep l'encàrrec incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas que necessite negociar amb proveïdors. - L'entitat que rep l'encàrrec incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas de subcontractació. - Els treballs que han sigut subcontractats no compleixen amb la qualificació de la mà d'obra que seria adequada. - Es descriuen de manera inexacta les activitats que han de realitzar els subcontractistes. - S'incompleixen per part dels subcontractistes les obligacions d'informació i comunicació. - S'incompleixen per part dels subcontractistes les mesures d'elegibilitat de la despesa. - El subcontractista no ha realitzat una correcta documentació de l'operació que permeta garantir la pista d'auditoria.
--	--

4. ÚS DE LA INFORMACIÓ PROCEDENT DE DENUNCIANTS I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Els denunciants i els mitjans de comunicació són sensibles a l'existència de relacions personals entre els diferents agents implicats en els procediments i poden facilitar informació coherent sobre situacions que podrien afectar el procés de presa de decisions dels òrgans gestors.

La informació obtinguda de denunciants i mitjans de comunicació no constitueix una prova *per se*. Si les autoritats (especialment les autoritats de gestió o els organismes de control/gestió) reben aquest tipus d'informació, hauran d'utilitzar immediatament els mitjans de què disposen per a confirmar-la i veure si podria tindre incidència en el procediment. Hauran d'utilitzar totes les fonts de dades a la seua disposició per a verificar si la informació és correcta.

Depenent de la gravetat de la situació, poden informar immediatament el seu superior jeràrquic o les autoritats judicials o altres pertinents.

Des del punt de vista de la investigació, els denunciants i els mitjans de comunicació hauran de considerar-se fonts de notificació per a iniciar la realització de controls interns/externs.

Amb la finalitat de facilitar que els denunciants i els mitjans de comunicació informen les autoritats sobre un potencial conflicte d'interessos, es podran utilitzar, entre altres, els següents sistemes de notificació:

- Intern de la Sotssecretaria: nextgenerationeu_edu@gva.es
- AVAF: <https://www.antifraudecv.es/buzon-de-denuncias-2/>
- OLAF: OLAF-COURRIER@ec.europa.eu
- Bústia per a denúncies davant la Inspecció General de Serveis.
https://www.gva.es/es/inicio/procedimientos?id_proc=19518&version=amp
- Canal de denúncies del Servei Nacional de Coordinació Antifrau.
<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/paginas/denan.aspx>

Tota la informació rebuda serà verificada:

- 1) Seguint un procediment d'aclariment similar a l'indicat en els apartats anteriors.
- 2) Utilitzant tots els mecanismes que es consideren oportuns: bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients de les empleades i empleats, tenint en compte les normes de protecció de dades o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades («data mining») o de puntuació de riscos (ARACHNE).

**LA SOTSSECRETÀRIA DE LA CONSELLERIA
D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT**